

โรงพยาบาลวังเจ้า อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดตาก

ระเบียบปฏิบัติ คู่มือการปฏิบัติงาน/วิธีการทำงาน/แนวทางเวชปฏิบัติ

ประเภทเอกสาร	วิธีการทำงาน	
ชื่อเอกสาร	การแบ่งประเภทอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์	
รหัสเอกสาร	WI-CSSD-002	
แผนกที่เกี่ยวข้อง	งานหน่วยจ่ายกลางและซักฟอก	
วันที่ประกาศใช้	1 ตุลาคม 2566	
ผู้จัดทำ	งานหน่วยจ่ายกลางและซักฟอก	 (นางสาวพชรพิมพ์ ขาวทุ่ง) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ
ผู้ทบทวน	รองประธานคณะกรรมการ การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน โรงพยาบาล	 (นางสาวชฎานี สิ้นโสภณกิจ) ทันตแพทย์ชำนาญการ
ผู้อนุมัติ	ผู้อำนวยการโรงพยาบาล	 (นายพิจารณ์ สารเสวก) นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ

ฉบับแก้ไขครั้งที่ 01

จำนวน 3 หน้า

โรงพยาบาลวังเจ้า	หน้าที่ : 1/3
แนวปฏิบัติการพยาบาลเลขที่ : WI-CSSD-002	ฉบับแก้ไขครั้งที่ 01
เรื่อง : การแบ่งประเภทอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์	วันที่ : 1 ตุลาคม 2566
แผนก : งานหน่วยจ่ายกลางและซักฟอก	แผนกที่เกี่ยวข้อง : งานหน่วยจ่ายกลางและซักฟอก
ผู้จัดทำ : นางสาวพรพิมพ์ ขาวทุ่ง	ผู้อนุมัติ : ผู้อำนวยการโรงพยาบาล

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ CSSD มีความรู้และสามารถแยกประเภทของอุปกรณ์เครื่องมือตามลักษณะการสัมผัสของอุปกรณ์เครื่องมือกับอวัยวะหรือส่วนต่างๆ ของร่างกายและความเสี่ยงต่อการทำให้เกิดการติดเชื้อได้ถูกต้องทุกประเภท

2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ CSSD สามารถจัดการกับอุปกรณ์ประกอบเครื่องมือได้ถูกต้อง

2. ขอบข่าย

เจ้าหน้าที่ CSSD

3. ความรับผิดชอบ

บุคลากรใน CSSD

4. รายละเอียด

คำจำกัดความ

1. Critical items อุปกรณ์เครื่องมือกลุ่มวิกฤติ เป็นอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ที่ใช้สอดใส่เข้าสู่เนื้อเยื่อที่ปราศจากเชื้อของร่างกายหรือเข้าสู่กระแสโลหิต อุปกรณ์ประเภทนี้ได้แก่ เครื่องมือผ่าตัด เข็ม อวัยวะเทียม สายสวนหัวใจ และสายสวนปัสสาวะ อุปกรณ์ต่างๆ เหล่านี้ ควรได้รับการทำให้ปราศจากเชื้อโดยการอบไอน้ำภายใต้ความดัน หากอุปกรณ์ทนความร้อนสูงไม่ได้ อาจทำให้ปราศจากเชื้อโดยการอบแก๊ส Ethylene oxide หรือใช้วิธี low- temperature sterilization วิธีอื่นการทำให้อุปกรณ์เครื่องมือประเภทนี้ปราศจากเชื้อโดยใช้น้ำยาทำลายเชื้ออาจทำได้ หากวิธีการทำให้ปราศจากเชื้อวิธีอื่นไม่สามารถใช้ได้ น้ำยาทำลายเชื้อระดับสูงที่ใช้ ได้แก่ 2% Glutaraldehyde, 6% Stabilized hydrogen peroxide, acetic acid แต่การแช่อุปกรณ์เครื่องมือในน้ำยาทำลายเชื้อจะต้องใช้เวลาในการแช่อุปกรณ์ในน้ำยานาน 6-10 ชั่วโมงและจะต้องปฏิบัติตามแนวทางการทำลายเชื้อด้วยความระมัดระวัง คือต้องล้างอุปกรณ์เครื่องมือให้สะอาด เช็ดให้แห้ง แช่อุปกรณ์เครื่องมือในน้ำยาทำลายเชื้อในระยะเวลา อุณหภูมิ และระดับความเป็นกรดต่างตามที่กำหนดอย่างเคร่งครัด ล้างด้วยน้ำกลั่น ปราศจากเชื้อ เช็ดด้วยผ้าปราศจากเชื้อ และเก็บในภาชนะที่ปราศจากเชื้อ

2. Semi-critical items อุปกรณ์เครื่องมือกึ่งวิกฤติ เป็นอุปกรณ์ที่ต้องสัมผัสกับเยื่อของร่างกาย (mucous membrane) หรือผิวหนังที่มีบาดแผล รอยถลอก หรือไม่ปกติ (Nonintact skin) อุปกรณ์เครื่องมือประเภทนี้จะต้องไม่มีเชื้อจุลินทรีย์อยู่ เยื่อของร่างกายที่มีลักษณะปกติ (ไม่มีแผล ไม่มีรอยถลอก) สามารถป้องกันการติดเชื้อจากสปอร์ของเชื้อแบคทีเรียได้แต่มีความไวต่อการติดเชื้อ tubercle bacilli และเชื้อไวรัส อุปกรณ์ในกลุ่มนี้ได้แก่ อุปกรณ์เครื่องช่วยหายใจ อุปกรณ์ดมยาสลบ endoscope การทำลายเชื้อในอุปกรณ์ประเภทนี้ อย่างน้อยควรทำลายเชื้อโดยใช้วิธีการทำลายเชื้อระดับสูง (high-level disinfection) น้ำยาทำลายเชื้อระดับสูง

โรงพยาบาลวังเจ้า	หน้าที่ : 2/3
แนวปฏิบัติการพยาบาลเลขที่ : WI-CSSD-002	ฉบับแก้ไขครั้งที่ 01
เรื่อง : การแบ่งประเภทอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์	วันที่ : 1 ตุลาคม 2566
แผนก : งานหน่วยจ่ายกลางและซักฟอก	แผนกที่เกี่ยวข้อง : งานหน่วยจ่ายกลางและซักฟอก
ผู้จัดทำ : นางสาวพรพิมพ์ ขาวทุ่ง	ผู้อนุมัติ : ผู้อำนวยการโรงพยาบาล

ได้แก่ 2% Glutaraldehyde, 6% Stabilized hydrogen peroxide หรือ chlorine compounds หรือการทำให้ปราศจากเชื้อ

3. Noncritical items อุปกรณ์เครื่องมือไม่วิกฤติ เป็นอุปกรณ์เครื่องมือที่สัมผัสกับผิวหนังที่ปกติ ผิวหนังที่ไม่มีบาดแผลหรือไม่มีรอยถลอก และไม่ได้สัมผัสกับเยื่อของร่างกาย อุปกรณ์เครื่องมือในกลุ่มนี้ได้แก่ หม้อนอน เครื่องวัดความดันโลหิตไม้ย่นรักแร้ ไม้กั้นเตียง เครื่องผ้า ภาชนะใส่อาหาร โต๊ะข้างเตียง เป็นต้น การทำลายเชื้อสามารถทำได้ในหอผู้ป่วยโดยใช้วิธี low-level disinfection น้ำยาทำลายเชื้อที่ใช้ ได้แก่ Quaternary Ammonium Compounds

การทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อในอุปกรณ์ทางการแพทย์แต่ละประเภท

ประเภทอุปกรณ์	ตัวอย่างอุปกรณ์	ข้อบ่งชี้การปฏิบัติ	น้ำยาทำลายเชื้อ
Critical items	เครื่องมือผ่าตัด เข็ม อวัยวะเทียม สายสวนหัวใจ สายสวนปัสสาวะ	ต้องทำให้ปราศจากเชื้อโดยวิธี - Autoclave - Gaseous (แก๊ส) - Chemical: high level disinfection	- 2% glutaraldehyde (cidex) - 6% Stabilized hydrogen peroxide - Peracetic Acid (Variable concentrations)
Semi-critical items	อุปกรณ์เครื่องช่วยหายใจ อุปกรณ์ดมยาสลบ กล้องส่องตรวจอวัยวะ (endoscope) endotracheal tube		- 2% glutaraldehyde (cidex) - 6% Stabilized hydrogen peroxide
Noncritical items	หม้อนอน เครื่องวัดความดันโลหิต ไม้ย่นรักแร้ ราวกั้นเตียง		- Cresol (Lysol) - Benzalkonium chloride Zyphiran Bactyl - Cetrimide + Chlor - hexidine (savlon)

โรงพยาบาลวังเจ้า	หน้าที่ : 3/3
แนวปฏิบัติการพยาบาลเลขที่ : WI-CSSD-002	ฉบับแก้ไขครั้งที่ 01
เรื่อง : การแบ่งประเภทอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์	วันที่ : 1 ตุลาคม 2566
แผนก : งานหน่วยจ่ายกลางและซักฟอก	แผนกที่เกี่ยวข้อง : งานหน่วยจ่ายกลางและซักฟอก
ผู้จัดทำ : นางสาวพรพิมพ์ ขาวทุ่ง	ผู้อนุมัติ : ผู้อำนวยการโรงพยาบาล

ตารางแสดงการทำให้อุปกรณ์ทางการแพทย์ปราศจากเชื้อ

ลำดับ	ประเภทอุปกรณ์	นึ่งไอน้ำ	เอท็อกซิเทอริลีนออกไซด์
1	อุปกรณ์การแพทย์ที่เป็นโลหะทั้งหมด	√	
2	อุปกรณ์การแพทย์ที่เป็นโลหะมี พลาสติกหรือยางประกอบอยู่		√
3	เครื่องมือต่าง ๆ ผ้าก๊อซ, สำลี	√	
4	อุปกรณ์ประเภทยางทนความร้อน	√	
5	อุปกรณ์พลาสติก, ยางไม่ทนความร้อน		√
6	เครื่องแก้วทนความร้อน	√	

*ประเภทน้ำมัน เช่นวาสลีนก๊อซ เครื่อง Dry heat ไม่มี

หมายเหตุ กรณีอุปกรณ์การแพทย์ที่เป็นโลหะ และต้องการเก็บในสภาพปราศจากเชื้อเป็นเวลานาน ให้บรรจุใส่ช่อง Tubing Sterilizer for Steam or gas มี comply ด้านในและปิดช่องด้วยความร้อนแล้วส่งนึ่งไอน้ำ

5. เอกสารอ้างอิง

อะเคื่อ อุนทเลขกะ. (2555). *หลักและแนวทางการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมาคมศูนย์กลางงานปราศจากเชื้อแห่งประเทศไทย. (2561). *แนวปฏิบัติการทำลายเชื้อและทำให้ปราศจากเชื้อเครื่องมือแพทย์*. กรุงเทพฯ: สมาคมศูนย์กลางงานปราศจากเชื้อแห่งประเทศไทย.

The Asian Guidelines for Disinfection and Sterilization of Instrument in Health Facilities. (2020). *The Asian guidelines for disinfection and sterilization of instrument in health facilities*. Bangkok: Asian Health Organization.